

UNGorg

Oslo ungdommens Frivillighets- melding 2019

UngOrg 2019
www.ungorg.no

Rapporten er skrevet av Victoria Opheim Galåen
og Agnes Nærland Viljugrein

Stor takk til alle våre medlemsorganisasjoner!

UNGorg

Innhold

- 4** Forord
- 6** Hva er UngOrg?
- 8** Våre medlemsorganisasjoner
- 10** Deltagelse i frivilligheten
- 12** Lokaler for frivilligheten
- 14** Status for støtteordning
- 18** Våre anbefalinger

Forord

Første gang jeg dro på et møte i en barne- og ungdomsorganisasjon stilte jeg opp helt alene. Det tok likevel ikke mange sekunder fra jeg kom inn i møtelokalet før jeg ble hilst på av det ene medlemmet etter det andre som ønsket meg velkommen. Plutselig hadde jeg forpliktet meg til den ene aktiviteten etter den andre. Den kvelden var jeg ikke hjemme før i ti-tida, og i årene etter har det aldri stått stille. Jeg hadde hatt mitt første møte med barne- og ungdomsfrivilligheten og det skulle bare være begynnelsen.

Dette er den aller første gangen vi i UngOrg skriver en egen rapport om ung frivillighet i Oslo. I lang tid har vi tenkt at vi sitter på mye informasjon, tall og statistikk om barne- og ungdomsfrivilligheten i byen vår, og nå har vi lyst til å dele den med dere. Vi håper den kan komme til nytte, enten du er ung og engasjert og vil jobbe mer med frivillighet i Oslo, eller du er eldre og vil støtte opp om noe av det mest verdifulle vi har. Uansett tror vi dette kan bidra til å løfte debatten om veien videre for satsningen på barne- og ungdomsfrivilligheten i Oslo og inn mot valgkampen i 2019.

I Oslo er hver 5. innbygger under 18 år, og engasjementet og deltakelsen i barne- og ungdomsfrivilligheten vokser hvert år. Selv om den unge frivilligheten i byen vår er helt unik og består av et enormt mangfold, har vi noe grunnleggende til felles: Enten vi arrangerer konserter for ungdom, går på tur i marka, møtes i kirka eller diskuterer klimapolitikk deler vi et engasjement og et fellesskap med andre barn og unge. Og det forventer vi å bli tatt på alvor for.

Mange piler peker i riktig retning og de siste årene har det skjedd mye godt. Men det er også noen store utfordringer som må løses av Oslos politikere. Utfordringer med å skjønne tunge systemer, høy utskifting og liten kontinuitet er spesielt store utfordringer for en organisasjon med unge medlemmer. Det hjelper heller ikke når man fortsatt mangler tilgang på lokaler til aktivitet og støtten minker. Vi venter utålmodig på løsninger.

Denne rapporten er skrevet av og for barn og unge, men vi forventer at du som leser den tar den på alvor. Akkurat som vi forventer at vårt engasjement og frivilligheten vi er en del av også blir tatt på alvor. Og så gleder vi oss til å fortsette jobben for en fortsatt sterk barne- og ungdomsfrivillighet i Oslo.

Agnes Nærland Viljugrein
Styreleder i UngOrg

1. Hva er UngOrg?

UngOrg er en paraplyorganisasjon for barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo og jobber for å gjøre frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner enda sterkere. Dette gjør vi ved å gi barn og unge kompetansen og verktøyene som trengs for å øke deres aktivitetsnivå og engasjement.

UngOrg er til for alle barne- og ungdomsorganisasjonene med aktivitet i Oslo som er demokratiske, selvstendige og som støtter opp om vårt formål. Vi ble opprettet av Natur og Ungdom, AUF og Unge Høyre i 1984. I dag har vi 61 medlemsorganisasjoner som representerer en stor bredde i Oslos organisasjonsliv.

UngMed

Ung Medbestemmelse arbeider for å sikre reell politisk medbestemmelse for barn og unge, særlig dem under 18 år. Vi tilrettelegger for unges engasjement og styrker deres innflytelse i Oslo.

UngMed jobber blant annet med å:

- Arrangere Ungdommens bystyremøte (UBM)
- Ha oppfølging og veiledning av Sentralt ungdomsråd i Oslo (SUR)
- Arrangere en byomfattende ungdomshøring
- Øke kompetansen innen medvirkningsprosesser for unge

UngInfo

UngInfo er et informasjonssenter midt i Oslo sentrum. Vi er et gratis tilbud for unge mellom 13 og 27 år. Trenger du hjelp til å skrive søknad og CV, velge utdanning, finne bolig, få oversikt over kultur og fritidsaktiviteter eller kanskje bare noen å snakke med? Hos oss trenger du ingen timeavtale, du kan være anonym og alt er gratis.

I senteret kan du blant annet:

- Få informasjon og veiledning
- Printe og scanne
- Få brosjyrer, flyers og kondomer
- Få hjelp med søknad og CV
- Bruke PC-ene våre
- Låne telefon

Vi holder til i Møllergata 3. Spør oss om alt!

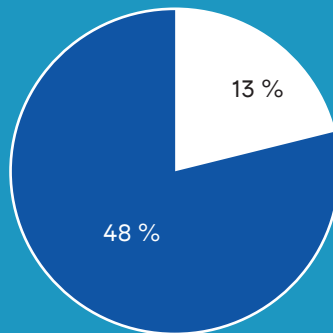
2. Våre medlemsorganisasjoner

UngOrg har i dag 61 medlemsorganisasjoner i Oslo.

De fleste organisasjonene i Oslo er et ledd av en større organisering med fylkeslag eller lokallag i Oslo, men nesten en femtedel av UngOrgs medlemsorganisasjoner er selvstendige organisasjoner uten en nasjonal paraply. Bredden blant barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo er stor, og UngOrg skiller seg ut med en høy andel minoritetsorganisasjoner. 14,8 % av UngOrgs medlemsorganisasjoner er en minoritetsorganisasjon.

Den største andelen organisasjoner finner vi under kategorien "interesse" som rommer mer enn en fjerdedel av alle de organiserte barne- og ungdomsorganisasjonene i Oslo. Den store variasjonen i Oslos unge frivillighet underbygger det faktum at det ikke finnes enkle løsninger på vegne av hele frivilligheten, men at man må tilpasse politikken slik at det er plass til hele mangfoldet.

Hva slags organisasjoner?

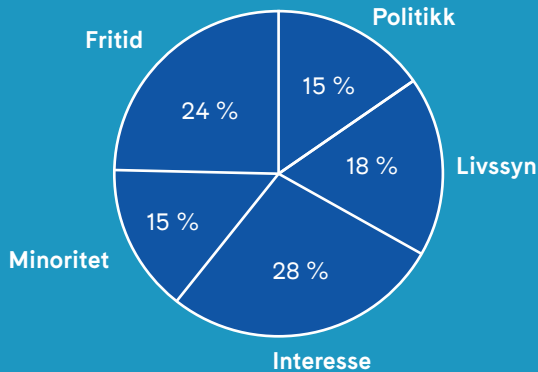

Er selvstendig
Har en nasjonal organisasjon

Vi har få antagelser om hvor mange barne- og ungdomsorganisasjoner som ikke er en del av UngOrg-paraplyen, men til sammenligning organiserer Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) 97 organisasjoner nasjonalt.

For å kunne si noe om den unge frivilligheten i Oslo har vi derfor videre tatt utgangspunkt i det materialet som finnes om ungdomsengasjement og deltakelse i Oslos frivillighet.

UngOrgs medlemsorganisasjoner

3. Deltagelse i frivilligheten blant unge i Oslo

Ifølge Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2015 er det 81% av jentene og 86% av guttene som sier at de har vært, eller er med i en organisasjon, klubb eller et lag.¹ I samme undersøkelse fra 2018 har hele 75 prosent av ungdom i Oslo deltatt på aktiviteter i en organisasjon, klubb eller på et lag i løpet av måneden før.²

Ser man nærmere på fordelingen mellom ulike lag og organiseringer og fjerner antallet som har svart “annen organisasjon” (dette tilsvarer den kategorien UngOrg organiserer), får du i følge Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2018 at nesten 30 % av ungdom i Oslo sier de har deltatt på en aktivitet den siste måneden. Sammenlignet med nasjonale tall er dette omtrent likt. Oslo-ungdom driver med andre ord i stor grad med organiserte aktiviteter og har et stort engasjement.

30 % av ungdom i Oslo sier de har deltatt på en aktivitet den siste måneden

– Ung i Oslo-undersøkelsen 2018

Samme undersøkelse viser også til at økt bruk av sosiale medier og dataspill ikke har gitt utslag på deltakelsen i organiserte fritidsaktiviteter. Det underbygger at digitalisering ikke er en konkurrent til den organiserte frivilligheten, men tvert imot at det underbygger viktigheten av at også den unge og organiserte frivilligheten når ut på sosiale og digitale medier. Dette sier også ungdommene selv i ungdomshøringsrapporten *Ungdom om digitalisering* fra 2018. Der peker de på viktigheten av mer deltagelse og medvirkning gjennom digital teknologi. I tillegg ønsker de seg en kommune som appellerer til ungdommene og at teknologien tilpasser seg brukerne.³

I ungdomshøringsrapporten *Ungdom om makt og demokrati* fra 2017 forteller noen av ungdommene at de hadde mulighet til å ha mye makt, blant annet via sosiale medier og organisasjoner, men at mangelen på informasjon gjør at de ikke får utnyttet dette potensialet.⁴ Både ungdomshøringene og Ung i Oslo-undersøkelsene peker på at ungdomsengasjementet i Oslo er høyt, men at man kan utnytte sosiale og digitale medier i enda større grad for å nå ut til ungdom. Skal den unge frivilligheten i Oslo nå ut på samme måte som tidligere, er man nødt til å holde seg oppdatert og i takt med de unge.

«Du vil jo aldri fortelle noen hva du mener om du ikke aner hva som foregår»

– Deltager på Ungdomshøringen 2017

Til tross for høy organisering sier 25 % av ungdommene at de ikke har deltatt i en organisert aktivitet. Å jobbe aktivt med rekruttering og tilrettelegging for de ungdommene som ikke er organisert er også viktig. Gjennom å arrangere Ungdomshøringen jobber UngOrg for å nå uorganisert ungdom og ivareta deres stemme. I tillegg er det verdt å understreke at mange unge kan delta i organisert aktivitet uten å være fullverdige medlemmer, og at dette også er noe som må ivaretas.

¹ Ung i Oslo 2015. NOVA Rapport 8/15. Oslo: NOVA, side 49

² Ung i Oslo 2018. NOVA Rapport 6/18. Oslo: NOVA, side 37

³ Ungdomshøringen 2018: Ungdom om digitalisering. Oslo: UngMed, side 7.

⁴ Ungdomshøringen 2017: Ungdom om makt og demokrati. Oslo: UngMed, side 22

4. Lokaler for frivilligheten

Tilgangen på lokaler har i lang tid stått øverst på dagsorden hos frivilligheten over hele landet, men for barne- og ungdomsorganisasjoner er saken helt spesiell. Unge frivillige har færre ressurser, dårligere økonomi og kontinuiteten er mindre enn hos de voksne frivillige. Aldersgrenser gjør det også utfordrende å få leie eller låne lokaler hos private, noe som gjør de unge mer avhengig av kommunen som tilrettelegger.

I Oslo kommunes frivillighetsmelding “Engasjement og deltakelse - Frivillighet i Oslo i 2016” var et av hovedmålene at “flere av kommunens lokaler, uterom og anlegg skal være tilgjengelige, meråpne og fylles med frivillig aktivitet”⁵. I forbindelse med dette målet startet byrådet i Oslo opp et pilotprosjekt som gjør det enklere å låne skoler gjennom en digital bookingside. I denne ordningen er foreløpig fem skoler med.

Ungdomshøringsrapporten fra 2017 om digitalisering underbygger viktigheten av å digitalisere ordninger for den unge frivilligheten, og en bookingløsning for utlån av kommunens lokaler er definitivt et skritt i riktig retning. Det er likevel flere utfordringer ved dette prosjektet; blant annet mangler muligheten til å booke lokaler hvis man er under 18 år, muligheten til å kun booke enkeltvis arrangementer og ikke fast, og helgearrangementer er ikke tatt hensyn til. For den unge frivilligheten må det utvilsomt på plass for at ordningen skal fungere optimalt etter våre behov.

Utover skolene i pilotprosjektet, skal det være mulig for barne- og ungdomsorganisasjonene å låne andre skoler gratis også. Dessverre er det likevel slik at flere skoler tar seg godt betalt når de leier ut lokalene sine til barne- og ungdomsorganisasjoner, i strid med forskrift om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler til frivillige organisasjoner i Oslo kommune.⁵ Mange skoler har også en negativ innstilling til å leie ut lokalene sine, og flere organisasjoner opplever at deres forespørsel ikke engang blir vurdert før de får et nei. Barne- og ungdomsorganisasjonene lener seg på noen enkeltskoler som stiller opp, men ender opp med å konkurrere seg imellom. Ifølge med våre medlemsorganisasjoner får de fortsatt avvisninger fra de fleste andre skoler, til tross for at dette arbeidet har stått på dagsorden over tid.

UngOrg har kontaktet Utdanningsetaten for å få en oversikt over antall klager de har mottatt angående brudd på forskriften om utlån og utleie av skoler og andre kommunale lokaler, men har ikke mottatt svar fra etaten. Vi har selv tilbudt oss å bidra med klager på vegne av våre medlemsorganisasjoner, men responsen er at å klage på brudd koster mer tid og krefter enn det er verdt. Den unge frivilligheten er mer sårbar når forskrifter og regler ikke følges.

⁵ <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13259566/Innhold/Natur%2C%20kultur%20og%20fritid/Frivillighet/Frivillighetsmeldingen-kortversjon.pdf>, side 4

⁶ <https://www.dagsavisen.no/oslo/skal-leies-ut-gratis-krever-opptil-18-000-1.1142578>

5. Status for støtteordning

Tilskuddsordningen til Oslo kommune for frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner er helt avgjørende for frivilligheten og deltakelsen blant barn og unge. For den lokale aktiviteten er frie midler avgjørende. Det sikrer at de demokratiske organisasjonene får prioritere midlene slik de selv ønsker, bidrar til forutsigbarhet og reduserer byråkrati. Grunnlaget for Oslo kommunes støtteordning er Forskrift om tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner, Oslo kommune, og den regulerer hva som skal til for å motta støtte i en organisasjon. Kort fortalt må organisasjonen avholde aktiviteter for barn og unge og alle medlemmer som skal generere støtte må være under 26 år og betale 50 kroner i kontingent.

I 2018 var det 18090 medlemmer som la grunnlaget for tellende medlemmer i Oslo kommunes støtteordning. Dette kan ikke brukes som et tall for alle medlemmer i barne- og ungdomsfrivilligheten i Oslo ettersom organisasjonene definerer sitt medlemstall noe ulikt, men på 10 år har det vært en klar økning i antall tellende medlemmer. Medlemstallene i de nasjonale barne- og ungdomsorganisasjonene har i samme tidsperiode økt stort, og det er stor sannsynlighet for at den samme utviklingen også gjelder i Oslo.⁷

Tabellen på neste side viser utviklingen til støtteordningen frem til i dag. Et hovedfunn er at støtten som gis per tellende medlem tilsvarer nesten 40 % mindre enn det gjorde ved opprettelsen av ordningen (justert for konsumprisindeks). Noe av nedgangen skyldes at frivilligheten har vokst, men hovedårsaken ligger i kutt i tilskudd og at ordningen ikke blir justert for KPI.

⁷ Foss, D. (2018) Ung Frivillighet 2018. Oslo: LNU.

År	Tellende medlemmer	Støtte per medlem	Støtte per medlem i dagens verdi	%-endring fra 2007
2007	16 352	734 kr	929 kr	0,0%
2008	17 378	691 kr	842 kr	-9,3%
2009	17 804	674 kr	805 kr	-13,3%
2010	17 001	735 kr	857 kr	-7,7%
2011	17 826	589 kr	678 kr	-27,0%
2012	16 404	579 kr	662 kr	-28,8%
2013	17 049	557 kr	624 kr	-32,9%
2014	15 731	566 kr	621 kr	-33,2%
2015	15 358	589 kr	633 kr	-31,9%
2016	16 902	608 kr	630 kr	-32,2%
2017	18 909	526 kr	536 kr	-42,4%
2018	18 090	562 kr	562 kr	-39,5%

Tall fra direktørens vedtak - driftstilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner

Utvikling i tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner

40 % dyrere å opprettholde samme aktivitetsnivå som i 2017

Mindre støtte til organisasjonene vanskeliggjør både stødig drift og oppstart av nye aktiviteter, og påvirker frivilligheten negativt. Det har altså blitt i underkant av 40 % dyrere for barne- og ungdomsorganisasjonene å opprettholde et aktivitetsnivå som i 2007.

I den siste fireårsperioden er støtteordningen økt noe, men det er utfordrende at ordningen ikke lønns- og prisjusteres hvert år. I praksis fører det til en realnedgang som gir barne- og ungdomsorganisasjonene mindre å rutte med for hvert år.

En økning i antall frivillige barn og unge burde kvalifisert til en økning i driftsstøtteordningen. I ytterste konsekvens kan videre kutt i støtte føre til at organisasjonene ikke klarer å opprettholde økningen i antall medlemmer fordi de ikke klarer å bære kostnadene ved et økt medlemstall.

For mange organisasjoner er også driftstilskuddet fra Oslo kommune de eneste frie midlene de mottar, og er helt avhengig av tilskuddet for å kunne finansiere grunnleggende driftskostnader. Mye av tilskuddsordninger for frivilligheten forøvrig kan ikke benyttes til drift, så for den grunnleggende driften av organisasjoner blir denne ordningen spesielt viktig.

6. Våre anbefalinger

Oslo kommunes driftsstøtteordning må økes til samme nivå som i 2007

UngOrg mener at realnedgangen i driftsstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner, samtidig som antallet medlemmer som kvalifiserer til støtte øker, er en utvikling som må snus.

Å øke driftsstøtten til slik den var i 2007 kommer til å gi økt mulighet til organisasjonene når det gjelder å gi et godt tilbud til medlemmene sine. Bedre tilbud åpner også for rekruttering, og dermed en økning av antall unge som er medlemmer av en organisasjon.

Med en økt driftsstøtte får organisasjonene i tillegg en bedret mulighet til å prioritere vekst. Det er klart at voksende organisasjoner trenger mer administrative ressurser, slik at de bedre kan følge opp medlemsmassen sin.

Omtrent en femtedel av medlemsorganisasjonene til UngOrg er selvstendige organisasjoner som ikke har en nasjonal paraply. For disse organisasjonene, som ikke har mulighet til å få annen støtte fra et sentralledd, er det ekstra viktig at driftsstøtten økes.

Få fortgang i arbeidet med utlån av lokaler, og åpne opp for en større del av frivilligheten

UngOrg mener Oslo kommunes pilotprosjekt knyttet til lån av skoler er et godt initiativ, og vi håper at det videreføres og utvides. Slik det er i dag, er det mulig å leie noen få skoler gjennom et digitalt bookingsystem, noe som er bra. Vi mener at flere skoler burde bli med i denne ordningen, og at det også burde bli mulig for tillitsvalgte under 18 år å

leie skoler på denne måten. Et forbedret bookingsystem vil også gjøre prosessen mer effektiv, og trolig senke terskelen for å leie skoler og andre lokaler til arrangementer.

I tillegg til dette mener vi at det burde lages klare retningslinjer for lån av lokaler i helger og til overnatting. Med dette vil skolene ha lik praksis, og det vil ikke være mulig å drive forskjellsbehandling av ulike organisasjoner. Denne forskriften bør også oppdateres slik at nasjonale organisasjoner kan delta på lik linje som lokale, og at ikke lokale organisasjoner forskjellsbehandles utfra om de er lokallag eller fylkeslag.

Dessuten mener UngOrg at Oslo kommune må slå hardere ned på skoler som bryter med dagens utleieforskrift. Kommunen må gjøre det tydelig at skolene ikke kan nekte å leie ut dersom skolen faktisk er ledig, med mindre de har en saklig begrunnelse.

Økt fokus på digitalisering av tjenester for den unge frivilligheten

Mengden byråkrati og tungroddede prosesser er spesielt krevende for unge frivillige, og de unge selv peker på at digitalisering er veien å gå. Gjennom enklere løsninger for booking av lokaler, søking av driftsstøtte og generelt kommunikasjon med Oslo kommune er det lettere for unge å drive med frivillighet.

UngOrg støtter kommunens arbeid med en digital booking-løsning, og oppfordrer til samarbeid om videre digitalisering. Frivilligheten selv bør se på hvordan de er tilgjengelige på digitale plattformer og sosiale medier som de unge selv bruker, slik at man i større grad kan nå sin egen målgruppe.

UNGorg